

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

МАТЕРІАЛИ

X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2022

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**X Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
присвяченої 30-річчю створення кафедри філософії, соціології та менеджменту
соціокультурної діяльності та 205-річчю Університету Ушинського**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 22-23 квітня 2022 року)

Одеса -2022

«Освіта та соціалізація особистості»

22-23 квітня 2022 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

мереж і платформ, співпрацю з менеджерами інших країн, розробку спільних культурно-мистецьких проєктів [2, с. 13].

Ми погоджуємося з думкою О. Р. Копієвської, що повноцінне виконання нашою державою своїх функцій щодо розвитку культури та мистецтва передбачає: духовне відродження суспільства; повну відмову від системи концептуально оформлених уявлень, ідей і поглядів на життя (ідеології), яка нависала над нами в минулому; освоєння нового політичного мислення [3, с. 85].

Отже, сьогодні з'явилося нове покоління незалежних менеджерів культури, які реалізують цікаві проєкти, що сприяє вирішенню проблем і покращує ситуацію у сфері культури. Нам потрібно підтримувати розвиток менеджменту у сфері культури, адже, як відомо, успішність і стабільність будь-якої держави визначають не тільки за економічними показниками, але й за рівнем розвитку культури, яка формує «завтра» та надає нам відчуття власної гідності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Буценко О. Дві головні проблеми культурного сектора. URL: http://www.ji-magazine.lviv.ua/diskusija/2013/Bucenko_Dvi_golovni_problemy.htm (дата звернення 17.04.2022).
2. Головач Н. М. Менеджмент культури в контексті сучасних соціокультурних перетворень. *Культура і сучасність*. 2017. № 2. С. 10-15.
3. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурі сучасної України : монографія. Київ : НАКККіМ, 2014. 296 с.

Демчук Світлана Адамівна – вчитель-логопед ОЗО «ЗЗСО № 4 м. Ківерці Волинської області»,

Самчук Лариса Сергіївна – кандидат філософських наук, викладач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ОДНЕ З ОСНОВНИХ ЗАВДАНЬ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Однією з цілей сучасної освіти є задоволення актуальних потреб особистості, суспільства та держави, які виражаються у необхідності виховання всебічно розвиненої особистості, здатної до самоосвіти та самовдосконалення. Нам щодня доводиться ухвалювати велику кількість рішень. Здається природним замислитися над тим, як приймаються ці рішення, оскільки від цього залежить правильність зробленого вибору та ті наслідки, які він може зумовити. Освіта у своїй перспективі повинна базуватися на основі двох взаємопов'язаних ідей: здатності швидко орієнтуватися в обсязі інформації, що швидко збільшується, знаходити потрібне, та вміння осмислити та застосувати

отриману інформацію. Тому, над формуванням таких навичок потрібно працювати уже з початкової школи.

Освітня технологія розвитку критичного мислення на всіх етапах передбачає толерантне ставлення педагога та аудиторії до будь-яких висловлених думок, нехай навіть абсолютно неправильних. Відомо, що дитина не народжується з якимось ставленням до себе та навколишнього світу. Як і всі інші якості її особистості, критичність виникає і розвивається в процесі виховання і навчання, в якому основна роль належить сім'ї та школі. Формування критичності сьогодні є однією з базових передумов підготовки особистості до успішної життєдіяльності у суспільстві.

Під критичним мисленням молодших школярів ми визначаємо самостійне, творче ставлення до навчального матеріалу та інформації, яку учні отримують з інших джерел. До його ознак ми віднесли: незалежність мислення, відносну самостійність думок; опірність до навіювання думок, зразків поведінки, думок інших; критичне ставлення до самого себе, виявлення власних помилок та адекватне ставлення до них; пошукова спрямованість мислення, прагнення до знаходження кращих варіантів вирішення освітніх завдань; вміння брати участь у діалоговій взаємодії.

Як слушно зауважує Н. Ларіонова, «критичне мислення – педагогічний феномен, який дозволяє в умовах інформаційного суспільства з його надвисоким ступенем мінливості й непередбачуваності гармонізувати інтереси людини і суспільства, перетворити людину в суб'єкта, здатного будувати власне життя на засадах життєтворчості й забезпечувати прогресивний сталий розвиток суспільства на засадах демократії» [2, с. 9]. Тому, роботу над формуванням критичного мислення слід починати уже з початкової школи. О. В. Белкіна-Ковальчук у своєму кваліфікаційному дослідженні обґрунтувала та експериментально довела можливість формування критичного мислення молодших школярів у відповідності до їх вікових особливостей [1].

Дослідженню критичного мислення в парадигмі розвитку інтелектуальних здібностей учнів початкової ланки присвячує свої розвідки К. Тамбовська. Вона визначає, що інтерес до розвитку критичного мислення як освітньої технології з'явився в Україні на початку 2000-х, у той час, як в освіті США та Канади цей напрям сучасної освіти розвивається вже майже півстоліття [3, с. 104]. З точки зору філософії освіти, найцікавішими методами розвитку критичного мислення, на нашу думку, є: сенкан – дозволяє ефективно розвивати навички аналізу, синтезу, абстрагування, узагальнення, перевірити за короткий час розуміння учнем теми/тексту, виявити прогалини; есе – спосіб з'ясувати думку учня стосовно того чи того художнього твору, ситуації, приказки чи прислів'я, формувати вміння висловлювати власну думку, аргументувати її; прогнозування за ілюстрацією – дозволяє розвивати навички висловлення власної думки; ромашка Блума – на засадах використання питань таксономії Бенджаміна Блума, американського психолога, можна встановити інформацію на шести рівнях: знання – розуміння – застосування – аналіз – синтез – оцінка, що містять свою систему питань відповідно до кожного з названих рівнів.

Отже, ураховуючи, що в початкових класах формується фундамент розвитку особистості, ми вважаємо необхідним започатковувати формування критичного мислення вже з молодшого шкільного віку. Потрібно працювати над розвитком незалежності мислення, самостійністю суджень, опірністю до навіювання чужих думок, пошуковою спрямованістю мислення молодших школярів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белкіна-Ковальчук О. В. Формування критичного мислення учнів початкових класів у процесі навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09. Луцьк, 2006. 21 с.
2. Розвиток критичного мислення молодших школярів в умовах Нової української школи : методичний посібник / автор-уклад. Н. Б. Ларіонова. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 64 с.
3. Тамбовська К. В. Розвиток критичного мислення як засіб формування інтелектуальної культури учнів початкової школи. *Директор школи*. 2019. № 8. С. 100–105.

Добролюбська Юлія Андріївна – доктор філософських наук, професора, завідувачка кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

МІФОЛОГІЗАЦІЯ ТА МІФОЛОГЕМИ СУЧАСНОСТІ

Міфологізація суспільної свідомості сьогодні епідемічне розширюється, захоплюючи дедалі більше впливу. Сучасні міфи розростаються подібно до ракових клітин, підпорядковуючи собі життєдіяльність будь-якого соціального організму. Вступаючи в протиріччя один з одним і з зовнішнім світом, вони стають живильним середовищем соціальних конфліктів (етнічних, міждержавних, геополітичних, економічних), стимулюючи глобальну інформаційну війну, яка вже йде.

Першими звернули увагу на процес поширення «нового міфологічного світогляду» філософи постмодерністської французької «хвилі» в особі Р. Барта, Ж. Батая, Ж. Бодрійяра, Ж. Делеза, Ж.-Л. Нансі. Так, Ж. Бодрійяр звернув увагу та актуалізував проблематику та специфіку інформаційної війни [3, с. 33-36]. Р. Барт, одним із перших поставивши питання «Що таке міф в наш час?», зміг визначити точки дотику традиційних та сучасних міфів, вказавши, що будь-який міф – це спосіб означення світу, певна семіотична система [1, с. 73], словесна форма, у яку реальність вливається, застигаючи, як желе; міф не відбиває реальність, а висловлює її, одночасно висловлює «оповідача» (індивіда чи соціум) як певну систему взаємозалежних наративів. Тому міф – це завжди історія (за висловом Р. Барта, слово, обране історією), пов'язана з драматичними, травматичними подіями у житті людини чи народу. Міф – це